

KHONKAEN MANIFESTO 2018

INSTEAD OF USING THE WORD 'BIENNALE,' KHONKAEN MANIFESTO POINTS OUT THAT THE ROLE OF ART MUST BE SOMETHING BEYOND AESTHETIC EXPRESSION

INTERVIEWED BY REBECCA VICKERS

PHOTO COURTESY OF KHONKAEN MANIFESTO EXCEPT AS NOTED

สิ่งที่ศิลปะและการเคลื่อนไหวทางการเมืองมีร่วมกันคือการเป็นสารกระตุ้นให้เกิดความคิดใหม่ๆ ในหมู่ผู้ชม และการที่ตัวมันก็จะถูกสิ่งที่ตัวมันเองก่อร่างขึ้นมา ไม่ว่าจะเป็นวัตถุ กิจกรรม หรือถ้อยแถลง ย้อนกลับมานิยามตัวมันเองในตอนท้ายสุด อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนพื้นที่สาธารณะเป็นพื้นที่ศิลปะเพื่อสร้างวาทกรรมบางอย่าง (ไม่นับถึงกิจกรรมทางการเมือง) ก็เป็นสิทธิ์อันชอบธรรมที่คนปกติสามัญลุกขึ้นมาทำได้โดยไม่ผิด art4d มีโอกาสได้พูดคุยกับ ถนอม ช่างกิติ ผู้อำนวยการศิลป์และภัณฑารักษ์ของ Khonkaen Manifesto (ขอนแก่นแมนอิฟลิ) เทศกาลศิลปะนอกกระแส (หรือได้ดิน?) ที่มุ่งสำรวจความคิดเห็นของสังคม ชุมชน และวงการศิลปะ ต่อความสำคัญของการทำงานสร้างสรรค์ ในฐานะเครื่องมือที่ช่วยสร้างความสัมพันธ์ / ยกระดับสถานะของคนชายขอบ ให้กลายเป็น “คู่สนทนา” ที่ทัดเทียมกับผู้พูด เมื่อพูดถึงสุนทรียศาสตร์ของการต่อต้าน มันคงจะเป็นพื้นที่ตรงนั้นเอง ที่ผู้ชมและศิลปินได้มาแลกเปลี่ยนความคิดกันบนงานศิลปะ และกิจกรรมที่ตัวผู้จัดเองสร้างขึ้นมาให้พื้นที่สำหรับการแลกเปลี่ยนโดยเฉพาะ

Art and activism share a common adeptness at eliciting dialog with the very audiences for whom they are rendered, and are equally described by the responses they provoke as they are by the objects, actions or words they embody. Creating a public space for discourse through art (let alone activism) is, however, also the privilege of a life lived where such rights exist. art4d spoke with Thanom Chapakdee, Artistic Director and Curator of Khonkaen Manifesto 2018, an alternative art festival exploring “community art and a participatory perspective” about the importance of calling upon creative practice as a means to develop a relationship with those whom we speak not at, or to, but with. When it comes to works and words of aesthetic resistance, perhaps it is the pairing of where such interchange is spoken and with whom that grants real meaning – as our actions and our art create a space that both embodies its beliefs, and invites others to do the same.

1 Slider (2018) โดย อติศักดิ์ ภูผา

1 'SLIDER' (2018) BY ADISAK PHUPA

2 KETSIREE WONGWAN

I WANTED SOMETHING THAT WAS ANTI THE IDEA OF A BIENNALE OR AN ART FESTIVAL, BECAUSE I AM THINKING THAT ART, IN OUR TIME, IS NOT JUST ONLY VISUAL ART

art4d: คำว่า 'manifesto' ปลุกความรู้สึกนึกคิดที่อยู่เบื้องหลังงานอย่าง Khonkaen Manifesto ในฐานะของจุดเริ่มต้นของบางสิ่งบางอย่างที่ไม่ได้เป็นการนำเสนอและภาพสะท้อนของสิ่งที่มีอยู่หรือประสบความสำเร็จไปแล้ว เราชอบพลังงานที่มากกับคำนั้น ทำให้คุณถึงเลือกใช้คำนี้

Thanom Chapakdee: กับงานนี้ ผมอยากได้อะไรที่เป็นเหมือนการต่อต้านแนวคิดของงานเบียนนาเล่หรือเทศกาลศิลปะ เพราะผมคิดว่าศิลปะไม่ได้มีแค่เพียงทัศนศิลป์ แต่เกี่ยวกับคนธรรมดาทั่วไปและทุกคนก็สามารถแสดงออกตัวตนในฐานะศิลปินหรือผ่านศิลปะ ตอนที่คอมมิวนิสต์ใช้คำ manifesto ในช่วงปี 1847 มันเป็นเรื่องของสังคม การเมือง และประชาชน ผมใช้คำนี้เพราะในช่วงทศวรรษ 1930s หรือ 1940s ขอนแก่นถูกใช้เป็นต้นแบบและฐานของแผนพัฒนาภูมิภาคอีสาน รวมไปถึงการพัฒนามหาวิทยาลัย ขอนแก่นและมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มันทำให้ผมนึกไปถึงเวลาที่เผด็จการประกาศแผนพัฒนาประเทศ ก็เลยคิดว่าทำไมเราไม่ใช้คำว่า manifesto แทนคำว่า biennale ไปเลยละ ผมใช้มันเพื่อแสดงแนวคิดของการแสดงออกศิลปะและการเคลื่อนไหวแบบหนึ่งด้วย

art4d: นี่คือเหตุผลว่าทำไมคุณถึงเลือกขอนแก่นด้วยหรือเปล่า มันเป็นเพราะประวัติศาสตร์ส่วนนี้ของเมืองด้วยหรือไม่ที่ทำให้งานนี้ต้องเกิดขึ้นที่นี่

TC: ใช่ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ใช้ขอนแก่นเป็นเมืองต้นแบบในการขับเคลื่อนและทำให้อีสานก้าวเข้าสู่ความเป็นสมัยใหม่ และในตอนนั้นเขาทำงานร่วมมือกับรัฐบาลในการพัฒนาถนนมิตรภาพ ที่วิ่งจากสระบุรีไปถึงหนองคาย ซึ่งตัดผ่านหน้าอาคาร GF เลย มันมีความเปลี่ยนแปลงมากมายเกิดขึ้นกับคนอีสานและมันก็เป็นเวลาที่คนเริ่มจะลุกขึ้นมาต่อต้านรัฐกันมากขึ้น

art4d: ผลลัพธ์ของความพยายามนี้ยังปรากฏให้เห็นในขอนแก่นในวันนี้ไหม

TC: มันก็ยังมีเรื่องเกี่ยวข้องและเห็นได้ชัดมากอยู่ ตอนที่แผนนี้ถูกประกาศออกมา มันสร้างความแตกแยกระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์และประชาชนเป็นอย่างมาก ในปีที่นั้น ผมตั้งใจจะจัด manifesto ที่จังหวัดนครพนมเพราะนั่นคือที่ๆ โครงการจากฝ่ายคอมมิวนิสต์เกี่ยวกับการใช้อาวุธต่อต้านรัฐถูกเริ่มขึ้นในวันที่ 7 สิงหาคม ผมไปดูพื้นที่และได้เห็นคนที่นั่นที่เข้าร่วมพรรคคอมมิวนิสต์ พวกเขายังมีชีวิตอยู่จนทุกวันนี้และก็ยังจำได้ดีว่าวันนั้นเป็นอย่างไร ผมอยากจะทำประวัติศาสตร์นี้กลับเข้ามาอยู่ในการรับรู้อีกครั้งหลังจากที่รัฐพยายามจะลบมันออกไปจากความทรงจำของผู้คน

art4d: เราเข้าใจว่าการจัดงานครั้งนี้มีเป้าหมายในการกระตุ้นให้คนกลับมาสนใจ ผลกระทบของการพัฒนาและการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่มากทับชุมชน ทำไมคุณถึงรู้สึกที่อาคาร GF เหมาะสมที่สุดที่จะรองรับบทสนทนาที่จะเกิดขึ้นเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ที่เป็นผลพวงจากความเจริญที่เกิดขึ้น

art4d: The term 'manifesto' evokes a feeling of the Khonkaen Manifesto event being a start of something rather than a presentation of or reflection upon that which has already been created and achieved. I like the energy that comes with that word. Why did you choose the term 'manifesto'?

Thanom Chapakdee: For this exhibition I wanted something that was anti the idea of a biennale or an art festival, because I am thinking that art, in our time, is not just only visual art but it can also be about ordinary people and everyone can be manifested themselves, as art. When the Communists used the term manifesto in 1847, that was about the society, politics and the people. I am using the term manifesto because during the 1930s or 1940s, Khon Kaen was used as a model and a base to announce the plan to develop the region around this area of Thailand, including the development of Khon Kaen University and Chiang Mai University. It reminded me of when a dictator announces their plan for development so why not use that word, manifesto, instead of biennale? I use it for the idea of acting as an art and an activist movement.

art4d: Is this also why you chose Khon Kaen? Was it this history of the city that called for the event to be staged there?

TC: Yes. Field Marshal Sarit Thanarat used Khon Kaen as a model to mobilize and modernize Thailand's north-eastern Isaan region and at that time he cooperated with the government to develop Mitrphap Road running from Saraburi to Nong Khai, just in front of the GF Building. There were many changes for the people in Isaan and it was also at that time that people began setting up against the Thai state as well.

art4d: Do the results of those efforts remain visible in Khon Kaen today?

TC: It is quite relevant and quite visible. When this plan was announced it created separation between the Communist party and the people. Next year I want to launch the manifesto project in Nakhon Phanom province because that was where the Communist project launched their first use of guns against the State on the 7th of August. I want to visit the site and the people there who joined the Communist party. They are still alive and still remember what that day was like. I want to bring up this history that the state has tried to delete.

art4d: Could you talk about the significance of the exhibition space? I understand that the project aims to bring to light the ways in which economic expansion and development has suppressed the local community. Why did you feel the GF Building was the most fitting space within this community to house dialog around such predicaments brought about by "progress"?

TC: The GF Building itself housed a financial company during the 90s. For me, it is a kind of metaphor for the making of a gap between people and people themselves. When the roads and modernization came, many things changed. The poor people were pushed out of the way of the city and another class of people were created within, which created a gap between rich and poor. The GF Building collapsed during the Tom Yum Kung crisis and the middle class people in Isaan lost everything. The aim of the manifesto is to let ordinary people have a voice by using their art. The people in the community around there said that this building is normally a white-collar working building and ordinary people cannot

3

TC: อาคาร GF เองนั้นถูกใช้เป็นสำนักงานของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ GF ในช่วงทศวรรษ 1990s สำหรับผมแล้วมันเหมือนเหมือนสัญลักษณ์ของการสร้างช่องว่างระหว่างประชาชนด้วยกันเอง เมื่อถนนหนทางตัดผ่านและกระบวนการของการเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ความเป็นสมัยใหม่มาถึง หลายสิ่งหลายอย่างมันเปลี่ยนแปลงไป คนจนถูกผลักออกจากเมือง กลุ่มคนอีกชนชั้นไหลเข้าไปในเมือง ซึ่งก่อให้เกิดช่องว่างระหว่างคนจนกับคนรวย อาคาร GF ล่มสลายลงในช่วงวิกฤตต้มยำกุ้งและชนชั้นกลางในอีสานก็สูญเสียทุกอย่าง จุดมุ่งหมายของ manifesto คือการปล่อยให้คนธรรมดาได้เปล่งเสียงของพวกเขาออกมาโดยมีศิลปะเป็นสื่อ ผู้คนในชุมชนรอบๆ บอกว่าอาคารนี้คือที่ทำงานของพวกเขา white collar คนกลุ่มมนุษย์เงินเดือนที่นั่นทำงานในห้องแอร์ คนทั่วไปก็เข้าไปในตึกไม่ได้เพราะมันไม่ใช่โลกของเขา มันเหมือนพื้นที่ประหลาดที่เป็นเอกเทศจากบริบทแวดล้อม ตอนที่เรามาเปิดอาคารนี้ พวกเขาได้เข้ามาเห็นว่ามันมีอะไรเกิดขึ้น แล้วก็สงสัยว่าทำไมพวกเขาไม่เคยได้เข้ามาในนี้มาก่อน คนจากทั่วขอนแก่นเข้ามาดูพื้นที่ไม่ใช่แค่เพราะพวกเขาจะมาดูงานศิลปะอย่างเดียว แต่พวกเขาอยากมาเห็นข้างในอาคารนี้ แน่แน่นอนว่าในครั้งแรก มันก็เป็นเหมือนการสำรวจเพื่อดูว่าเราจะรับมือกับคนที่เข้ามาอย่างไร และจะชักชวนให้เขาเข้าร่วมในวิธีไหนได้บ้าง

art4d: อยากให้คุณช่วยเล่าให้ฟังถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวันเปิดงาน

TC: เรวางแผนว่าในวันที่ 6 ตุลาคม เราจะเริ่มเดินขบวนจากอนุสาวรีย์ประชาธิปไตยที่ขอนแก่นไปที่อนุสาวรีย์ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ แล้วเราก็จะเดินต่อไปที่ HUAK Society, YMD Art Space (พื้นที่ศิลปะที่จัดแสดงงานส่วนหนึ่งของ manifesto) แล้วเราจะไปรวมตัวกันที่อาคาร GF เป็นที่สุดท้ายตอนราวๆ สามโมงเย็น ทางทหารเขาก็มาบอกว่าถ้าเราเดินขบวนมากกว่าห้าคนก็จะถือเป็นการชุมนุมที่ผิดกฎหมายตามมาตรา 44 ซึ่งยังมีผลบังคับใช้ในขอนแก่นอยู่ มีเจ้าหน้าที่ทหารมาพบผมในวันที่ 2-5 ตุลาคม ตอนที่เรากำลังเตรียมติดตั้งงานกันอยู่ วันที่ 2 ตุลาคม พวกเขาถามผมว่าเรากำลังจะทำอะไรกัน ผมก็บอกเขาว่าเรากำลังเตรียมงานนิทรรศการศิลปะ เขาก็ถามต่อว่าทำไมเราไม่ใช้แกลเลอรีหรือพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติในขอนแก่นล่ะ? ผมก็บอกว่าเราขอไปแล้วแต่เขาไม่ให้ เราถึงต้องมาจัดงานที่ตึกร้างนี้ไง วันที่ 3 ตุลาคม เขาก็มากันอีก แล้วก็เริ่มถามผมถึงรายละเอียดแนวคิดของงาน ผมก็บอกว่ามันเป็นการประท้วงเรื่องสิ่งแวดล้อมเหมือนแม่น้ำอะไรแบบนั้น ในบ่ายวันเดียวกันนั้น เขาก็มาอีก แล้วก็บอกว่าอยากเห็นงานที่เรา กำลังเตรียมกันอยู่ ผมก็ว่างานมันยังไม่เสร็จเลย ยังเหลืออีกเยอะเพราะศิลปะมันยังไม่เข้ามามีชีวิต พอสี่โมงเขาก็มากันอีกรอบ แล้วก็บอกเราว่างานบางชิ้นมันหลุดถึงประเด็นที่อ่อนไหว เขาบอกว่าไม่ให้ผมแสดงงานที่เกี่ยวข้องกับเผด็จการ 112 ราชวงศ์ และประยุทธ์ จันทร์โอชา พวกเขาแบนประเด็นพวกนี้ออกจากงาน ผมก็เลยต้องเอาออก ก็มีหลายคนที่ยังกังวลและมีหลายคนที่ยังทำงานที่มีภาพของเผด็จการมาเกี่ยวข้อง

art4d: คุณคิดว่าความสนใจจากทางทหารอาจจะเป็นสิ่งที่ทำให้งานมีความเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เป็นความเร่งรัดที่กระตุ้นให้เกิดการจัดงานนี้ขึ้นมาไหม

TC: ในบางแง่มุมก็ใช่ แต่การที่เขาขอกเอาเรื่องความถูกต้องทางกฎหมายมาพูด มันกลายเป็นการทำให้ผมเหมือนคนที่ต้องการแบ่งแยกประเทศ เป็นคนต่อต้านราชวงศ์ ทั้งๆ ที่จริงๆ แล้วผมแค่อยากให้ manifesto นี้เดินหน้าต่อไปได้และไม่ติดขัดอยู่เพราะงานชิ้นเดียวหรือแนวทางเพียงทางเดียว

get in or be involved, it is like a strange place for them. When we opened this building they just came and could see what happened and wonder, why could we never get in here before? People from around Khon Kaen came to visit the site not just only for the art, but also for the building itself. Of course, for the first time, it was also a kind of survey to see how we could deal with the people, and how we could ask them to join.

art4d: Could we talk a bit about the events that unfolded on the opening day?

TC: On the 6th we planned to march at 10 AM from Democracy Monument in Khon Kaen to the Field Marshal Sarit Thanarat monument, and then walk to Huak Society and back to YMD Art Space, [two other art venues exhibiting work as a part of the manifesto], lastly gathering together at the GF Building around 3 o'clock. The military security told me that if we were walking with more than five people, that would be illegal and in Khon Kaen they are also still using Article 44. The military security visited me on the 2nd, 3rd, 4th and 5th of October when we were preparing to install. On the 2nd of October they asked me what we were going to do. I said that we were creating an art exhibition and they asked me why we were not using a gallery or a museum in Khon Kaen. I told them that we asked the museum in Khon Kaen but they would not allow us to show there, which is why we were in this abandoned building. On the 3rd they came again and they asked me about the details and the concept of the work. I said it was protesting things about the environment such as the dam and the river. At 2 o'clock they came again and they wanted to see the work that we were showing. I said that it was not nearly finished because the artists had not come to install yet. At 4 o'clock they came again and they said that some of the work was quite sensitive. They asked me not to show work about Pai Dao Din, 112 and the monarchy or about Prayut Chan-o-cha; they banned these three topics from this show. So, I had to take out the works that focused on these subjects. A lot of people were concerned and working with the image of Pai Dao Din.

art4d: Do you feel the attention from the military may have succeeded in contributing to the relevance of, and perhaps urgency and/or necessity for, the event?

TC: In some ways, yes. But the legality they push on is that if I show this then I want to separate the state, another is that it is against the monarchy. But I want to make this manifesto move on and not just be stuck in one way, or in one work.

art4d: Many of the works included in the exhibition were performative and installation-based works, both of which evoke a feeling of the artist's goals being realized in the here and now alongside the audience's presence. What were some of the common qualities you were looking for in the works of those artists invited to contribute to the exhibition?

2 ถนอม ช่างกิตติ 3 Field Marshal Sarit Thanarat's wording (2018) โดย ประทีป สุทธาทองไทย 4 ริงผลัดเผด็จการ (2018) โดยเกอริลล่า บอยส์ 5 Blueprint (Portrait, Pha-Ang-Grid, House and VS) (2018) โดย นิพนธ์ โอรานนิเวศน์ และ เรียว โอรานนิเวศน์

2 THANOM CHAPAKDEE 3 'FIELD MARSHAL SARIT THANARAT'S WORDING' (2018) BY PRATEEP SUTHATHONGTHAI 4 'JUNTA CONNECTION' (2018) BY GUERRILLA BOYS 5 'BLUEPRINT (PORTRAIT, PHA-ANG-GRID, HOUSE AND VS)' (2018) BY NIPAN ORANNIWESNA IN COLLABORATION WITH RYO ORANNIWESNA

art4d: งานหลายชิ้นในนิทรรศการเป็นงานเพอร์แมนซ์และอินสตอลเลชัน ซึ่งเป็นงานศิลปะที่สร้างสถานการณ์การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวศิลปิน - ผู้ชมในชั่วขณะหนึ่ง คุณสมบัติใดเป็นสิ่งที่คุณมองหาในงานศิลปะของศิลปินที่ถูกเชิญมาเข้าร่วมในงานครั้งนี้

TC: สิ่งที่ผมให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกเมื่อผมเริ่มวางแผนที่จะทำงานนี้ก็คือผมขอให้ศิลปินนำเสนอไอเดียของ Aesthetics of Resistance การต่อต้านสิ่งที่เป็นกระแสหลัก รัฐ หรืออะไรก็ตามแล้วแต่ที่พวกเขาไม่เคยทำมาก่อน นั่นเป็นเหตุผลว่าทำไมเมื่อพวกเขาเห็นอาคาร เห็นสเปซภายในนั้น เขาจึงทำงานศิลปะออกมาให้กลืนไปเป็นหนึ่งเดียวกับบริบท

art4d: ศิลปะและการกระทำอะไรก็ตามแล้วแต่ มักจะอ้างอิงไปถึงบริบท (หรือประวัติศาสตร์) และแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งนั้น พวกเขาวิธีการทำงานกับบริบทยังงัยบ้าง และในฐานะคิวเรเตอร์คุณสนับสนุนการทำงานของศิลปินในทิศทางไหนบ้าง

TC: อย่างหนึ่งเลยคือการแนะนำวัฒนธรรมใหม่เข้าไปในพื้นที่ คนที่นี้ไม่เคยไปงานอะไรแบบนี้มาก่อน ผมหมายถึง พวกเขาไม่เคยสัมผัสกับไอเดียร่วมสมัย หรือการนำงานศิลปะไปจัดวางลงในพื้นที่ๆ หนึ่ง ผู้ชมบางคนไม่เคยไปแกลเลอรีหรือพิพิธภัณฑด้วยซ้ำ พอพวกเขาไปที่นี้ สิ่งแรกที่พวกเขา รู้สึกเลยคือความตกใจไม่คุ้นเคย ว่านี่คืองานศิลปะหรือ? ทำไมมันถึงเป็นงานศิลปะล่ะ ผมอยากจะทำสิ่งที่เป็นเหมือนถ้อยแถลงของงานขึ้นมาและให้มันตั้งคำถามกับคนดู ก่อนที่จะสร้างความทรงจำ สิ่งต่อมาคือการใช้พื้นที่เพื่อที่คนจะได้ตระหนักว่าศิลปะอยู่ที่ไหนก็ได้ ผมอยากให้สาธารณชนเข้าใจว่าศิลปะ / พื้นที่ศิลปะนั้นสามารถเกิดขึ้นที่ไหนตรงไหนก็ได้

art4d: งานนี้มีศิลปินเข้าร่วมมากกว่า 50 คน มีคนไหนบ้างที่งานของเขาทำให้คุณรู้สึกว่ามันตอบโจทย์และความตั้งใจของ manifesto ได้มากที่สุด

TC: งานที่สร้างแรงกระเพื่อมมากที่สุดคืองานของ ณัฐดนัย จิตต์บรรจง ที่ใช้เก้าอี้มะขามในการอ้างอิงถึงเหตุการณ์ 6 ตุลาฯ ผมคิดว่างานนี้เป็นแลนด์มาร์คของงานชิ้นนี้เลย อีกงานหนึ่งโดย เจษฎา ตั้งตระกูลวงศ์ ที่ศิลปินเขียนข้อความลงบนกำแพงห้อง เมื่อเรามองไปยังทิศทางของเขาแสดงอยู่ เราได้เห็นโรงพยาบาล ศิลปินทำวีรกรรมโดยเข้าไปพูดคุยกับผู้คนในโรงพยาบาล และคนไข้ที่พูดคุยกับเขาถึงความจริงที่ว่าพวกเขาไม่มีเงินมากพอที่จะนอนในห้องที่มีแอร์ อีกด้านหนึ่งเขาก็พูดถึงแรงงานพม่าและการเข้ามาทำงานในขอนแก่นในฐานะของแรงงานผิดกฎหมาย นั่นหมายความว่ามีความพม่าเดินทางเข้ามาอยู่ในแทบจะทุกพื้นที่ของประเทศไม่ใช่แค่ในกรุงเทพฯ งานนี้เป็นงานที่มีความท้าทายมากและมันก็เป็นงานที่มีแนวคิดชัดเจนมาก อีกงานหนึ่งคือแผนที่รถไฟฟ้า BTS และธงลายพรางของทหารที่แขวนอยู่ตรงข้ามกัน แผนที่นี้เป็นแผนที่ของสถานีรถไฟฟ้าวัดพระสงฆ์และสยาม ตำแหน่งที่นักยิงปืนพุ่งยิงขึ้นไปยิงประชาชนที่อยู่ในวัดปทุมวนาราม อีกห้องหนึ่งเป็นอินสตอลเลชันชื่อ “ห้องไม่มีผู้ชาย” แสดงอยู่ ตัวงานเป็นรูปมาอุปมัยของของความเป็นจริงที่ว่า จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ มีเมียเป็นร้อยๆ คน และตอนที่เขาตายเมียๆ เหล่านี้ก็กลายเป็นแม่หม้ายกันหมด แล้วก็มีงานของ พิสิฐฎกุล ควรแถลง ที่เป็นภาพวาดขนาดใหญ่ยักษ์ที่เต็มไปด้วยรายละเอียดมากมาย เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของการรัฐประหารในประเทศไทย มันถูกวาดขึ้นให้อยู่ในสเกลที่เล็กมากๆ ซึ่งถ้าคุณไม่เข้าไปมองใกล้ๆ คุณจะมองไม่เห็นเลย มันมีหลายๆ ความรู้สึกปนกันอยู่ในนั้น

art4d: อยากให้คุณพูดถึงดนตรีหมอลำใน Khonkaen Manifesto สักหน่อย คอนเสิร์ตที่เกิดขึ้นในตอนเย็นของแต่วันให้อะไรบ้างในแง่ของความตั้งใจของงานนี้

TC: My priority when I was planning to do this manifesto was that I was asking the artists to show their consciousness and their ideas about the aesthetics of resistance. To go against the mainstream, to go against the state or to go against many things that they had never done before. That is why the work is kind of spontaneous. When they saw the building, the space, they had to run with it.

art4d: Art, and actions, often require context and prior knowledge of the histories in which they are formed to fully resonate. What are some of the ways in which the work called upon the community itself to give volume to the messages it wished to speak and how did you support their ability to do so?

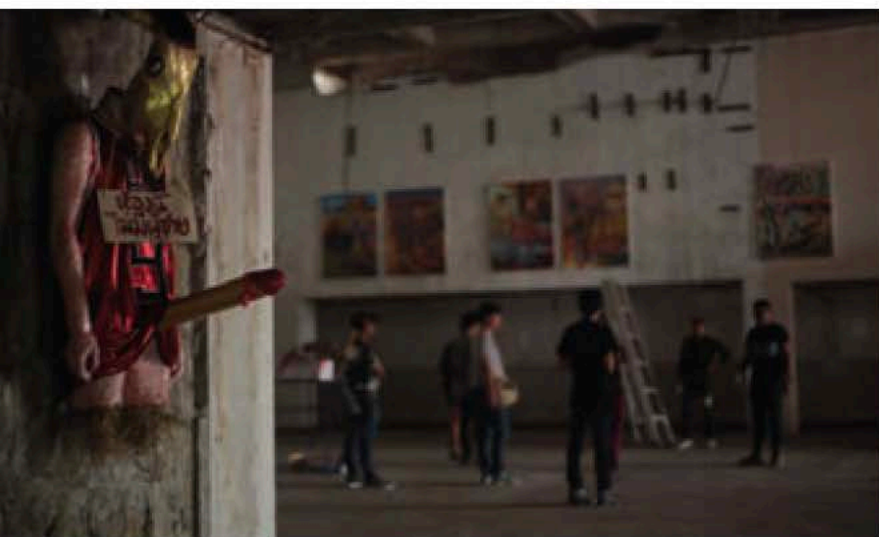
TC: One is by bringing a sense of culture shock to the community. They had never been to something like this, a place with this contemporary idea of using art in a space and they had never even visited a gallery or a museum. So, when they came to visit the first thing they would feel is shock – This is art? Why? I wanted to pose the statement as a question for them first, and then make a memory. The second was to use the space itself so that people could realize that art can be everywhere. I wanted to create public awareness about using art and using the space, which can occur anywhere.

art4d: There were more than 50 artists involved. Were there a few whose works you felt most strongly realized the manifesto's intentions?

TC: A very provocative one was Nutdanai Jitbunjong's work that used a tamara chair to refer to the October 6th incident; I would say that this work was a landmark of the exhibition. Another was the text-based work on the wall by Jedsada Tangtrakulwong. When we look in the direction of his work we can see the hospital. He conducted research talking with the people in the hospital and the patients spoke about how there is no money and that is why they had to stay in these non air-conditioned rooms. On another side he also spoke with the Burmese laborers. It is illegal for them to be working in Khon Kaen and this means that these Burmese are everywhere in Thailand, not just only in Bangkok. This work is very challenging and was very conceptualized. Another was the map of the BTS and the camouflaged flags of the soldiers hanging just opposite. The BTS map is of Ratchaprasong and Siam stations which was where the snipers were that shot people in Wat Pathum Wanaram. Another room was like a closed room housing an installation called 'Hong Mai Mii Phu Chai' which means in English 'there is no man in this room.' It is a metaphor for the fact that Field Marshal Sarit Thanarat had many, many 100s of wives and when he died his wives became widows. There is also the work by Pisitakun Kuntalang which is a very detailed huge drawing about the history of the coup d'etat in Thailand. It is drawn at a very small scale; if you do not get close you cannot see but it has a very strong sense.

art4d: Could you talk about Khonkaen Manifesto's celebration of the lively spirit of Mor-lam music? How did the evenings concert contribute to the overall intentions of the event?

TC: Mor-lam is the spirit of the people of Isaan. Historically, Mor-lam has represented the lyrics of fighting because during the reigns of King Rama III

6 Widow Town (2018) โดย โดม ธังแดง 7 Molam (2018) โดย Molam Bus and All Thidsa Band 8 A Massacre (2018) โดย ณัฐดนัย จิตต์บรรจง 9 Performance with the work of I love you in my heart (2018) โดยศิลปินเพอร์แมนซ์ วิลาวลัย เวียงทอง และอินสตอลเลชันโดย เสริมสิน ไพรินทร์

6 'WIDOW TOWN' (2018) BY DOME THANGDANG 7 'MOLAM' (2018) BY MOLAM BUS AND ALL THIDSA BAND 8 'A MASSACRE' (2018) BY NUTDANAI JITBUNJONG 9 'PERFORMANCE WITH THE WORK OF I LOVE YOU IN MY HEART' (2018) BY PERFORMANCE ARTIST WILAWAN WIANGTHONG AND INSTALLATION BY SERMSIN PHAIRIN

TC: หมอลำคือจิตวิญญาณของคนอีสาน ในทางประวัติศาสตร์ หมอลำได้ผลิตเนื้อร้องที่เป็นการต่อสู้รูปแบบหนึ่ง เพราะในช่วง สมัยรัชกาลที่ 2 และ 3 คนตรีหมอลำเป็นสิ่งต้องห้าม ไม่มีใคร ร้องเพลงหมอลำกัน มันเลยกลายเป็นเครื่องมือของประชาชนคน ธรรมดาที่เป็นส่วนหนึ่งของการต่อสู้ ซึ่งนั่นก็เป็นเหตุผลที่ทำให้เรา อยากรู้มัน

art4d: ศิลปินมักจะใช้งานของพวกเขาในการเป็นเสียงของคนชาย- ขอบหรือกลุ่มคนที่ถูกลืม ไม่ว่าจะคนชายขอบนั้นจะเป็นตัวพวกเขาเอง หรือเป็นเสียงของคนอื่นก็ตาม ในความคิดของคุณ ในฐานะศิลปิน และภัณฑารักษ์ การทำงานศิลปะในการขับเคลื่อน / สร้างแรง- กระเพื่อมการมีส่วนร่วมของมวลชนเป็นหน้าที่ของศิลปินหรือไม่?

TC: ผมเชื่ออย่างนั้นนะ ผมเชื่อว่าศิลปะจะเป็นวิธีการหนึ่งของการ สร้างการมีส่วนร่วม มันเป็นวิธีหนึ่งในการเข้าไปมีส่วนร่วมกับผู้คน มันไม่ได้เป็นแค่การแสดงงานในพิพิธภัณฑ์ เหมือนงานเขียน- นานาเลอย่างบางกอก อาร์ต เบียนนาเล ผมคิดว่ามันอาจจะเป็นการ ยากสำหรับศิลปินที่จะสร้างอะไรที่มาจากตัวพวกเขาเองอย่าง แท้จริงในพื้นที่อย่างพิพิธภัณฑ์ บางคนบอกว่าสิ่งที่ผมกำลังทำอยู่ คือการเอาศิลปะเข้าไปเกี่ยวข้องกับเมือง แต่สำหรับผมแล้วงาน ศิลปะที่มีนัยยะทางการเมืองเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งกว่า เพราะ งานศิลปะทุกชิ้นมันมีการเมืองอยู่ในตัวเอง คุณไม่สามารถถนินย่น การมีอยู่ของอะไรบางอย่างได้โดยปราศจากการเมืองหรือสังคม ซึ่งถ้าเป็นอย่างนั้น ทำไมเราถึงจะทำไมได้ล่ะ

art4d: บางคนบอกว่าสิ่งที่ศิลปะและการเคลื่อนไหวมีร่วมกันคือ ความต้องการที่จะไปไกลกว่าแค่การสร้างวัตถุศิลปะ หรือการ แสดงออกเป็นบางครั้งคราวในพื้นที่สาธารณะ (แล้วจบไป) ศิลปินอยากให้ผลงานของเขาเป็นต้นกำเนิด ให้เกิดอะไรบางอย่าง ตามต่อมา ที่นี้เลยย้อนกลับไปสู่คำถามแรกว่าทำไมคุณถึงเลือกใช้ คำว่า manifesto กับโปรเจกต์นี้ อะไรคือความ “มากกว่า” ที่คุณ หวังว่างานนี้จะทำให้เกิดขึ้น

TC: เราทำงานนี้เพื่อกระตุ้นให้สังคมคิดได้ว่าศิลปะสามารถเกิดขึ้น และอยู่ได้ทุกที่ และทุกคนก็สามารถพูดสิ่งที่พวกเขาคิดผ่านงานที่ พวกเขาสร้างขึ้นได้ มันไม่ได้เป็นแค่เรื่องของการจัดวางวัตถุ แต่ มันเป็นเรื่องของการสร้างความเคลื่อนไหวผ่านงานศิลปะ ทุกคน สามารถเข้ามาร่วมแชร์ประสบการณ์ของเราได้ คนถามว่าทำไม ผมถึงทำงานที่เป็นประเด็นอ่อนไหวแบบนี้ มันเหมือนผมเอาขาข้าง หนึ่งก้าวเข้าไปอยู่ในคุกแล้วนะ คำตอบคือ ถ้าเราไม่ทำมันก็คงไม่มี ใครทำไง

and IV, they banned all Mor-lam music. No one could sing Mor-lam. So Mor-lam is the instrument of ordinary people who fight and that is why I wanted to use this.

art4d: Artists often use their works to speak for marginalized and or underrepresented voices, both their own and those of others. In your opinion, as artists or curators, is using one's creative practice to move toward civic engagement a responsibility that we have?

TC: I believe in that. I believe that art should be a kind of method of engagement. It is a way to engage with the people. It is not just about showing in the museum like, well anyway like BAB. I think it is too much for the artist to make their autonomies in a space like a museum. Some say that what I am doing is taking art to be concerned with politics but for me political art is more important. And every work of art is a kind of politics in itself. You cannot verify any object without the politics or society, so why not?

art4d: Some may suggest that art and activism share a common sense of commitment to somehow extend beyond the production of the object or an individual gesture made in the public sphere. Artists want for their work to elicit something more. This goes back to my original question as to why you chose the word 'manifesto' to title the project. What is the 'more' that you hope for the event to bring about?

TC: We are doing this to provoke society to think that art can be everywhere and people can speak out through their work. It is not just about putting or installing an object but it is about the activism itself. People can share our experience. People ask why I do this type of sensitive work, where one leg is in the jail and one leg is out. Well, if we are not doing that, there is no one there to do it.

khonkaenmanifesto.art

WE ARE DOING THIS TO PROVOKE SOCIETY TO THINK THAT ART CAN BE EVERYWHERE AND PEOPLE CAN SPEAK OUT THROUGH THEIR WORK

